

Bu metni 2021 yazında, Garp Sessions'a yürütücü olarak katılmadan önce yazdım. Gelecekteki işbirlikçilerime pratiğimi tanıttığım ve bu senenin teması olan dinleme pratikleriyle ilişkiler kurduğum bir mektup görevi gördü. Sanat ve medya çalışmaları alanında doktora eğitimime yeni başlamıştım ve Garp Sessions'ın kurumsal bağlamdaki deneyimlerime kıyasla nasıl bir öğrenme alanı sunabileceğini merak ediyordum. Eş yürütücü Ali Yalgın ile birlikte, 'dinlemeyi' hem metod hem de araştırma konusu olarak ele almaya karar verdik. Program için bir araya getirdiğimiz metinlerdeki sesler ve kendi deneyimlerim ve kaygılarım arasında bağlar kurdum. Şimdi, Babakale'de geçirdiğimiz yazın üzerinden yıllar geçmişken, bu metni yeniden okudum ve arayışında olduğum yenilenme deneyimi olan bu kolektif çabaya büyük minnet duydum.

Lucia Farinati ve Claudia Firth'ün The Force of Listening isimli kitabı, dinleme ile ve üzerinden devam eden aktivist pratikler üzerine sanatçılar, aktivistler ve politikacılar ile gerçekleştirdikleri konuşmalardan oluşuyor. Bu diyaloglar, Ayreen Anastas ve Rene Gabri, the Precarious Workers Brigade ve Janna Graham ve Ultra-red'den Robert Sember gibi seslere yer veriyor.

Lucia Farinati ve Claudia Firth, The Force of Listening, Berlin: Errant Bodies Press: DOORMATS 6, 2017.

Trinh T Minh-ha'nın Cotton and Iron isimli yazısı Minh-ha'nın dinlemeyi belgesel film yapıcılığının gerekli bir hareketi olarak ele aldığı When the Moon Waxes Red: Representation, Gender and Cultural Politics isimli kitabının bir parçası.

Trinh T. Minh-ha, When the Moon Waxes Red: Representation, Gender and Cultural Politics, New York: Routledge, 1991.

İki metinle diyalog halinde, sizinle, işim '-e konuşma' biçimini paylaşmak istiyorum: biri Trinh T. Minh-Ha'nın "Cotton and Iron" isimli metni, diğeri ise "The Force of Listening," Occupy Hareketi'nin akibetinde sanatçı ve aktivistlerin konuşmalarının montajı. İçgüdüsel bir dürtü beni bu iki metni seçmeye itti ve ancak şimdi geri dönüp bakınca, içgörülerinin benim yaptıklarım ve arzuladıklarımın ne kadar derinden iç içe olduğunu net bir biçimde görebiliyorum. Bana belirli bir lens sağlayarak bazı sorular sormaya itiyor. "Kolektifi

+Birine telefon açmadan önce söyleyeceklerinin provasını yapıyor musun? Neden?

-Yapıyorum. Sanırım iletişim kurmak yeterince karmaşık olduğundan için. Zihnim beni alengirli durumlara hazırlıyor. Bu da yardımcı oluyor, teşekkürler. Ancak bazen düşüncelerimde kayboluyorum ve zihnime bu düşünceleri bırakmam gerektiğini söylüyorum.

kanal olarak düşünmeyi seviyorum,” diyor Lola, kolektif dinleme üzerine olan bölümün sonunda (Farinati & Firth, 101).

Bu düşüncelerden bazılarının işlerimiz, dinleme kavramları ve pratikleri, “gerçekçi hikaye(ler)” (Minh-ha, 21), bilgi, güç, ve içimizde bulup yaratabileceğimiz yenilenmenin köşeleriyle ilgili sohbetlere alan açacağını umuyorum.

Bir süre önce, kendimi masamda oturup, bilgisayar önünde uzun saatler diğer PhD öğrencilerinin tezlerinin ilk bölümlerinin sunumlarını dinlerken buldum. Katılımcılardan biri okumaya başladığında, sesindeki gerginliği ekrandan dahi hissedebiliyordum. Dudakları sıkıca büzülmüş, kolları vücuduna yapışmış ve omuzları gözle görülür biçimde gergindi. Yazısını sunuş biçimi, aylardır taşıdığı ağır yükü hissetmemi sağladı. Gergin ve yorgun görünüyordu ve özgüveninin gözlerimin önünde eriyip gitmesini izledim. Sözlerinde karşısındakini memnun etme ve başarılı olma çabasını, belirli belirsiz beklentileri karşılamaya çalıştığını duyabiliyorum.

Bitirdiğinde, işi parça parça olmuştu – hem açıkça belirtilmiş hem de örtük şekillerde. Danışmanlardan biri özellikle acımasızdı ve yorumlarıyla onu tepetaklak etti. Bu eleştirilerden verimli sonuçlar çıkarabilecek olsa da, benim için daha önemli olan, bu üzücü adamın nazikçe dinlemeyi öğrenmemiş olmasıydı.

Hala canımı yakan ise “doğru olanı yapma” çabasına karşı maruz kaldığı şiddet ve “uyumlanma” arayışını değersiz atfedene güç kullanımıydı. Trinh T. Minh-ha şöyle diyor: “Gözünü korkutma bütün düzenlenmiş bilgi üretimi ve meşrulaştırmada kullanılan güç stratejilerinin bir parçası.” (Minh-ha, 20)

Bu sahne uzunca süre zihnimde yer etti. Odada, nahoş yorumların etrafında bir normallik hissi ve sessizlik hakimdi. Kendi kendime bu durumun ne kadar yaygın olduğunu ve yapacak bir şey olmadığını söyledim. Ancak yapılabilecek çok şey var! Bize daha iyi dinleyiciler olmayı öğretebilecek var olan yerlere ve pratiklere bakmaya başlıyorum. Her yerde ama hiçbir yerde olmayan şeylerden bu da belli ki. Roberts der ki: “Kişi kendi çelişkilerini duymaya ve kendini onları araştırmaya vermeye kararlı olduğunda işi kolaylaştırıyor.” (Farinati & Firth, 85)

Dünya ile bağlı kalmama izin veren sığınma alanları arıyorum. İçindeki ve etrafındaki sesleri dinlediğinde kişinin içinden geçtiği muğlaklıklara ilgi duyuyorum. Dikkatlice dinlediğinizde size ne söylüyorlar?

Minh-ha için zor olan "hakimiyeti yeniden devridaim ettirmeden yeniden yaratmak" için bir yol bulmak. (Minh-ha, 15) Buradaki öneri her işin ve anlatının belirli bir seviyeden yeniden yaratmayı gerektirmesi. Kimse bir şeyi sıfırdan yaratmıyor; ödünç alıyor, kullanıyor, yeniden dönüştürüyor, geri veriyor. Ama çıkış noktalarını, etkileşime geçtiğim materyaller, düşüncelerimi şekillendiren sesler geride bırakmayı tercih ettiğim bir dünyanın parçasıyken, o dünyayı terk edip üzücü adam dahil herkesi nasıl yanımda götürürüm?

Eğitime başladığımdan beri, sonraları küratör olarak çalışırken ve şimdi de üniversitede araştırmacı olarak, bazen işimin gerçek pratiğime paralel gittiğini hissettim. Bu metinde henüz işimin ne üzerine olduğuna değinmedim dahi! Birçok düşüncem kendimle ve çevremdekilerle dışarıda bırakma sistemlerine karşı çalışmak ve onun yerine düşünmek ve neşeli keşifler için alan yaratmak üzerine tartışmalara meydan veriyor. Benim için soru: işimle nasıl değişime yol açabilirim ve buna ne yardımcı olur? Dinlemenin politikasının burada devreye girdiğini düşünüyorum.

Claudia için, "sanat ve aktivizmin kesişimiyle ilgili soru söyleşimsel pratikler ve grup oluşumunda dinlemenin rolü." (Farinati & Firth, 81) Bu bağlamda, dinlemek bir ilişki kurma aracı. Dinleme çelişki ve farklılık etrafında bir grup oluşturma görevi görebiliyor. Ayrıca, yer değiştirmek, uzaklaşmak ve dengeyi bozmak için bir araç haline gelebiliyor. Minh-ha bana bu tür bir yer değiştirmenin "tekrarın içerisine farklılığı katmanın" (Minh-ha, 21) bir yöntemi olduğunu hatırlatıyor ve böylece tahakküme karşılık yaratıcı bir hareket haline geliyor. Bu yüzden şunu merak ediyorum: eğer dinleme var olan örüntülerime farklılık katıyorsa, bu dinlemenin yaratıcı bir hareket olduğu anlamına mı gelir?

Nasıl dinlediği kişinin nasıl konuştuğunu şekillendiriyor. "O hakkında konuşmuyor" – bu Trinh T. Minh-ha'nın uzun zamandır izlediği bir metot (Minh-ha, 12). Böylece söz eyleminde veya aslında herhangi bir ilişkisel eylemde var olan karmaşıklığa yalnızca insan etkileşimlerinde değil ama kişinin nasıl sanat işleri, yazılar, nesnelere, teknolojilere ve diğer canlılarla birlikte dinlediğini göz önünde bulundurarak cevap veriyor.

†Senin için arkadaşlık ne anlama geliyor?

-Arkadaşlık seçilmiş bir ailedir. Her aile gibi toksik, özgürleştirici, sevecen, nazik, dramatik, mutluluk verici, umutlu, bağımlı ve daha birçok şey olabilir. Ama yine de ümit vericidir çünkü bence her insan ilişkisi, ötekinde kendimizi gördüğümüzde dönüştürülebilir.

Bu konuşmalar, yer değiştirerek ve buradan ortaya çıkan çelişkilere dikkat ederek hareketli bilme biçimlerine izin veriyor. Sanırım ben de üretimlerimin bununla ilgili olmasını arzuluyorum. Bunun için sığınma alanlarına, dinlemenin gücünü nasıl kullanabileceğini başkalarıyla tartışabileceğim yenilenme alanlarına ihtiyacım var. Önümüzdeki on gün boyunca birbirimizi nasıl dinlemeyi öğreneceğimizi merak ediyorum.

I wrote this text in the summer of 2021 before attending Garp Sessions as a facilitator. It served as a letter to my future collaborators, introducing my work and relating it to practices of listening, which was the theme of this year. I had recently started my PhD in art and media studies and I was interested in what kind of a learning space Garp Sessions could offer, especially in comparison to my experiences within the institutional setting. Alongside my co-facilitator, Ali Yalgın, we made the decision to embrace 'listening' as both a methodology and subject matter for the itinerary. I drew connections between the voices present in the texts we prepared for the session and my personal experiences and concerns. Now, years after our summer in Babakale, I re-read this text and feel gratitude for our collective endeavor which was an experience of regeneration that I had been searching within these very lines.

Lucia Farinati and Claudia Firth, The Force of Listening, Berlin: Errant Bodies Press: DOORMATS 6, 2017.

Trinh T Minh-ha's text Cotton and Iron is part of the essay collection When the Moon Waxes Red: Representation, Gender and Cultural Politics, in which Minh-ha proposes listening as a necessary act of documentary filmmaking.

Trinh T. Minh-ha, When the Moon Waxes Red: Representation, Gender and Cultural Politics, New York: Routledge, 1991.

I want to share with you a kind of 'speaking to' my work by getting in dialogue with two texts: one is "Cotton and Iron" by Trinh T. Minh-ha and the other being "The Force of Listening," a montage of conversation between artists and activists in the aftermath of the Occupy Movement. An intuitive impulse led me to pick them up, and only now, with hindsight, I can see more clearly how their insights are deeply intertwined with what I do and desire. They provide me with a particular lens and they lead me to pose certain questions. "I like the idea of the collective as channel," Lola concludes the chapter on collective listening (Farinati & Firth, 101).

I hope that some of these reflections will open up a conversation about our respective work, the concepts and practices of listening, about "truthful stor[ies]" (Minh-ha, 21), about

+Before making a telephone call, do you ever rehearse what you are going to say? Why?

-Yes I do. I guess, because communication is complex. My mind wants to prepare me for tricky situations. That's helpful, thank you. Sometimes, however, I get lost in it and then I tell my mind to let it go.

knowledge, power and corners of regeneration that we might be able to find and create within.

A while ago, I found myself seated at my desk, spending a significant amount of time in front of my screen, listening to fellow PhD students as they presented the first chapter of their theses. As one of the participants began reading, I could sense her tension even through the screen. Her lips were tightly pursed, arms held close to her body and shoulders visibly tense. The way she presented her paper made me sense the heavy burden she had carried over the past months. She seemed stressed, fatigued, and I witnessed her self-esteem diminish right before my eyes. Through her words, I heard her efforts to please and perform well, striving to meet some nebulous expectations.

Once she had finished, her work was torn into pieces –both in overtly expressed and subtle ways. One of the supervisors was particularly nasty and rolled over her with his opinions. While it is possible that her work could have benefited from his critique, what held more significance, in my eyes, was that this sad man had not learned to listen gently.

What still gives me heartache is the violence connected to her attempt to “make it right,” and the exertion of power that deemed her pursuit of “fitting in” worthless. *Trinh T. Minh-ha* says: “Intimidation is part of the omni revised strategies of power exerted in the production and legitimation of knowledge.” (*Minh-ha*, 20)

This scene has lingered in my mind and stayed with me. In the room, there was a sense of normalcy and silence around the nasty responses. I find myself thinking, that this situation is such an old hat, what is there to be done? And yet, I think everything needs to be done! I begin by searching for concrete spaces and practices that already exist and that can teach us to become better listeners. It seems to be one of these things that are everywhere and yet nowhere at all. Roberts advises: “I think it’s really helpful when you begin to hear your own contradictions and decide then to actually ground yourself in the investigation of them.” (*Farinati & Firth*, 85)

I want spaces of refuge that allow me to remain engaged with the world. I am interested in the ambiguities one journeys through when one follows the voices within and around oneself. If you listen closely, what do they tell you?

For Minh-ha the challenge is to find a way to “re-create without re-circulating

domination." (Minh-ha, 15) The proposition here is that all forms of work and discourse involve some level of re-creation. No one creates something entirely from scratch; rather all borrow, use, recycle, give back. But how am I about to do this, if the grounds from which I work, the materials I engage with, the voices that shape my thoughts are part of a world that I would prefer to leave behind, abandoning it while taking everyone, including the sad man, along with me?

Since I began my studies, then working as curator and now as a researcher at the university, I have at times felt that my work runs in parallel to my actual practice. Look at this text, I haven't even delved into what my work is actually about! Much of my thinking flows into discussions, both with myself and those around me, on how to work against systems of exclusion and instead create spaciousness for thinking and joyful exploration. The question for me is: how can I bring about change in my work, and what helps me to do this? I think it is here that the politics of listening comes in.

For Claudia, "the question in regard to the intersection of art and activism is the role of listening in dialogic practices and group formation." (Farinati & Firth, 81) In this context, listening is a means of creating relations. Listening can constitute group formation, that is organized around contradiction and difference. Moreover, it can become a tool for displacing oneself, to move away, to disturb oneself. Minh-ha reminds me that this form of displacement is a way of "introducing difference into repetition" (Minh-ha, 21) and as such it becomes a creative act against domination. So I wonder: if listening introduces difference into my patterns, is listening a creative act?

It appears to me that the way one listens shapes the way one speaks. "S/he does not speak about it" – this has been a methodology for Trinh T. Minh Ha for a long time (Minh-ha, 12). And by this, she responds to the complexity present in any speech-act or, I would say, in any relational act; not only in human interactions, but also regarding how one listens with, through, like, nearby works of art, writings, objects, technologies or other living beings. These conversations allow for mobile ways of knowing, for being displaced and engaging in the contradictions that emerge from here. I think this is my desire for what my work should be about. For this, I need spaces of refuge, of regeneration to conspire with others on how to use the power of listening out in the world. I am curious how we will learn to listen to one another during the next ten days.

†What does friendship mean to you?

-Friendship is a chosen family. And like all families, can be toxic, freeing, loving, kind, dramatic, heartwarming, longing, melancholic, desperate, hopeful, dependant and with more complexities than I can list. But it's promising because I believe all human connections can be transformed when we recognise ourselves in the other.

